

Slimme vinding

Het is oorlog. Overal heerst schaarste. Er is een distributiesysteem ingesteld. Voedsel, textiel, gebruiksgoederen: het is alleen maar "op de bon" verkrijgbaar. Zo ook de melk. Maar daar heeft de smid uit Tolbert iets op bedacht… Distributiebonnen worden door het plaatselijke Distributiekantoor verstrekt aan iedereen die een persoonsbewijs heeft en een door de overheid verstrekte stamkaart. Hierop wordt telkens aangekruist welke bonnen zijn opgehaald. Maar hoe nu als een gezin onderduikers of Joden in huis heeft? Die hebben immers geen persoonsbewijs,

geen stamkaart of niets, maar moeten wel eten en drinken.

De smid toont zich in deze moeilijke tijd een zeer creatief vakman. Hij maakt voor zijn dorpsgenoten oliemolentjes, graanmolentjes en tabaksnijmachientjes. Op het platteland is altijd wel aan lijnzaad, tarwe en eigen gekweekte tabaksbladeren te komen, om daar thuis zelf olie, meel en tabak van te maken.

En hij bedenkt een melksmokkeltankje. Een plat reservoir van zink dat, met riemen vastgemaakt, over de buik kan worden gedragen. Onder de jas. Niks van te zien. Met dat tankje wordt bij de boer stiekem en zonder distributiebonnen melk gekocht en naar het onderduikadres gesmokkeld. Zo krijgen de mensen die, om welke reden dan ook, moeten onderduiken toch hun onmisbare kroes melk. Driewerf hulde aan de smid!

Erfgoedorganisatie: Oudheidkamer Fredewalda

Beschrijvingstitel: Slimme vinding

Oneliner / quote: Hij bedenkt een melksmokkel-tankje. Een plat reservoir van zink dat over de buik kan worden gedragen.

Materiaal: zink

Fotografie uitsnede: Harm Bellinga, Arte del Norte

Fotografie: Harm Bellinga, Arte del Norte